

# Örebro

Mitt i livet

NR 3 2024

**4** röster  
om bra  
kompis

Angelägna  
möten på  
*Sjukhuskyrkan*

*Drop-in-dop*  
– en fest för livet

*Elin Häggberg, digitalt proffs från Örebro:*

**”Därför är AI en viktig  
fråga för dig och mig”**



Svenska  
kyrkan



## Världens chans

DET BEKYMRAR mig att undersökningar visar att svensken i dag känner mindre framtidstro än på länge. Vi är ensamare och oroligare än generationer före oss.

Jag vill att vi ska vara en kyrka som tar livet på allvar med dess glädje och oro, det andliga och kroppsliga. Vi ska fortsätta att vara röst för medmännisklighet, fred och rättvisa. En motkraft mot det som bygger murar och river upp relationer.

Att vara kyrka

är att erbjuda platser där vi kan dela oron, hitta trösten och formulera hoppet. Jag ser att det sker i alla

de möten vi har som enskilda kristna på jobbet, i skolan, bland blåljuspersonalen, på sjukhuset. I det vardagliga ska vi dela tro och hopp. Så får vi en chans att påverka framtiden.

IKYRKAN är det självklart att tala och sjunga om hopp och fred. Men det är inte bara vackra ord, det är ett ansvar och vår uppgift. När du och jag lägger en tröstande arm om någon, lyssnar till oron eller demonstrerar för fred och rättvisa gör vi att världen förändras bit för bit.

Mörkret faller över vår del av jorden. I allhelgona tänds vi minst 10 000 ljus som lyser i mörkret. Vi ger inte upp tanken på att ljuset besegrar mörkret. På kyrkogårdarna glimmar oändligt

många ljus som en påminnelse till oss själva att det finns ett hopp.

Du och jag har världens chans att påverka vår framtid, tända ljus i mörkret. Var med och ta chansen!



ANDERS  
LENNARTSSON  
kyrkoherde

**”Vi ger inte upp tanken på att ljuset besegrar mörkret.”**

## 120 fick åka på dagläger

ÄVEN I år var Svenska kyrkan med och arrangerade ett familjedagläger på Sollidens kursgård. Tre fantastiska dagar med bad, lek, mat och glass, pyssel och tid att umgås och bara vara – för familjer som annars kanske inte skulle ha möjlighet att resa bort i sommar. I år fick 120 personer, varav merparten barn, chans att åka. En viktig sommarsatsning som möjliggörs av dig som är medlem i Svenska kyrkan.

➤ Följ [svenskakyrkanorebro](#) på Instagram och [Svenska kyrkan i Örebro](#) på Facebook så får du koll på fler hoppfulla satsningar i Örebro.



### I detta nummer:

Elin Häggberg om AI: Utmaningar och möjligheter	s 4–7
Temakvällar om fred i Israel och Palestina	s 8
Mycket musik i höst	s 9
Numrets kulturarv: Därför fick Långbro kyrka ny plats	s 14
Tävla och vinn biobiljetter!	s 14
Så provdras en gravsten	s 15

**”Alla kan behöva stöd när ens identitet och tillvaro är på svaj.”**

Mattias Falk, sjukhuspräst på USÖ  
**sid 10–13**



## örebro

Örebro – Mitt i livet ges ut av Svenska kyrkan Örebro pastorat och delas ut fyra gånger per år till alla hushåll i de åtta församlingar som ingår i pastoratet: Adolfsberg, Almbj, Edsberg, Långbro, Mikael, Mosjö-Täby, Nikolai och Olaus Petri. Nästa nummer utkommer den 22 november 2024.

**Redaktion för detta nummer:** Joakim Arenius, Cecilia Andersson, Therese Blixt, Cathrine Gustavsson, Agneta Larsson, Johanna Sjölin, Matti Tordsson, Christian Wallentin och Eva von Walter.  
**Adress:** Svenska kyrkan, Storgatan 27, 703 63 Örebro. **E-post:** orebro.mittilivet@svenskakyrkan.se.  
**Ansvarig utgivare:** Anders Lennartsson, kyrkoherde för Örebro pastorat, tfn 019-15 46 09, e-post anders.lennartsson@svenskakyrkan.se. Kontaktuppgifter till Svenska kyrkans församlingar och verksamheter i Örebro hittar du på [svenskakyrkan.se/orebro](#) eller genom att ringa informations-service på 019-15 45 00. **Produktion:** Verbum AB. **Tryck:** Stibo Complete, Vimmerby, 2024.  
**Omslagsfoto:** Ulla-Carin Ekblom



Svenska  
kyrkan



Trycksak  
3041 0189

## Hur är en bra kompis?

Monica Skålberg

– En bra kompis är omtänksam och lyssnande. Den talar alltid sanning och visar respekt och tolerans för andra.



Svea Hansén

– En bra kompis för mig skulle vara någon som gör mig glad och jag kan lita på. Någon som jag vet skulle hjälpa mig om något gick utför!



Birger Klevestedt

– En som finns där, som kan lyssna. En bra kompis är närvarande och lyssnar när det behövs, i stället för att själv prata.



Folke Calais

– En som man kan lita sig tillbaka mot. Och som man alltid kan prata med. Någon man har roligt med!



ENKÄT: EVA VON WALTER  
CECILIA ANDERSSON

FOTO: GETTY IMAGES



Thailändska vårullar blir tillsammans med mat från bland annat Ecuador, Indien och Malaysia en del av mat-minglet i Adolfsbergs kyrka.

FOTO: BOONSHOP OCH LULLA-CARINEKLEW

# Bli fredsambassadör i Magister Nilssons fredsskola

Fredag 25 oktober kan du testa på mat från flera olika länder i Adolfsbergs kyrka. Samma dag är det kickoff för Magister Nilssons fredsskola och under kvällen ges en fredsshow för barn och vuxna!

Allt detta är starten på Svenska kyrkans stora fredshelg under MR-dagarna, Männliga rättighetsdagarna.

– Vi börjar fredsarbetet här där vi är för att vi tycker att världen behöver fler fredsambassadörer, säger Johanna Sjölin från Svenska kyrkan.

Till hjälp finns spindeln Magister Nilsson, kyrkans nya karaktär som bygger nät för fred. Showen *Fredsgörande tillsammanskraft* med läraren och inspiratören Göran Davidsson ges i Adolfsbergs kyrka 25 oktober klockan 19 och passar särskilt barn från nio år och uppåt, samt vuxna. Fri entré. Mingel med försäljning av mat från olika länder klockan 17–19.

## Mer ur Svenska kyrkans stora fredshelg 25–27 oktober

### ● Workshopdag med valbara pass.

Lördag 26 oktober i Adolfsbergs kyrka. Skapande, fredsdans, drama, bön, sång – allt med tema fredsarbete. Anmälan.

### ● Fredsvandring från S:t

Mikaels kyrka till Vivalla. Söndag 27 oktober med start klockan 11.45. Vi gör flera stopp där vi får lyssna till inspirerande talare från olika föreningar. Arrangörer: Svenska kyrkan och Folkets Hus Vivalla m.fl.



Faisa Maxamed och Moni Höglund håller i fredsvandringen.

### ● Fredsgudstjänster.

27 oktober klockan 10 i S:t Mikaels kyrka och Adolfsbergs kyrka.

➤ HELA PROGRAMMET på [svenskakyrkan.se/orebro/mr-dagarna](http://svenskakyrkan.se/orebro/mr-dagarna)



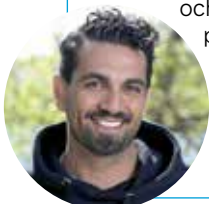
## Föreläsning: Från flykting till hela Sveriges polis

**NADIM GHAZALE** var sju år när han kom till Sverige som flykting. Efter 17 år som polis har han unika erfarenheter och kan förklara många av de problem som kan komma av utanförskap, fattigdom, flykt och förtryck.

Vilka är nycklarna till integration? Ett svårt ämne som Nadim Ghazale

gör enkelt och begripligt genom att dela med sig av sin kunskap och sitt stora engagemang.

Den 25 oktober klockan 18 gästar Nadim Ghazale Vivallaskolan med den öppna föreläsningen *Min väg från flykting till hela Sveriges polis*. Bakom arrangementet, som ingår i MR-dagarna, står Svenska kyrkan, Föreningen Folkets hus Vivalla och Sensus. Fri entré.





### Elin Haggberg

**Ålder:** 35 år. **Bosatt:** Strax utanför Örebro. **Yrke:** Teknikbloggare, journalist, kommunikatör, föreläsare, författare och digital designer.

**Mer om:** Driver Teknikfik, ett företag och en plattform där Elin bloggar och ger ut nyhetsbrev.



För internetproffset Elin Haggberg är sociala medier, teknikutveckling och AI ständigt på agendan.

*Elin Häggberg, digitalt proffs:*



# ”AI och de existentiella frågorna måste tas på allvar”

Inse att AI är en ”härmapa” som saknar livserfarenhet och ducka inte för de existentiella frågorna som utvecklingen väcker. Det säger Elin Häggberg, digitalt proffs från Örebro, som erkänner att AI gett henne tekniksvindel.

TEXT: CATHRINE GUSTAVSSON FOTO: ULLA-CARIN EKBLOM



**ÖREBROAREN** ELIN Häggberg har alltid varit intresserad av att uttrycka sig och att ha kontakt med andra människor. Redan som tioåring började hon utforska vad datorer kan göra.

Det la grunden till att hon i dag skapat en plattform där intresserade tar del av hennes kunskap om sociala medier, internet och inte minst AI, artificiell intelligens.

– Jag pratade tidigt med kompisar i olika forum på nätet, skrev i chattar och skapade enkla hemsidor. Jag har växt upp med den tekniska utvecklingen, berättar Elin Häggberg.

Hon beskriver AI som ett paraplybegrepp inom många forsknings- och teknikområden. Det gör det lurigt, menar hon, eftersom det är stor skillnad på vad AI innehåller och används till.

Att programmera datorer till att simulera mänsklig kunskap är inte något nytt. Det kom redan på 1980-talet. Under 2000-talet tog möjligheten att analysera stora mängder data ett stort kliv framåt, vilket ledde till en ”intresseväg” för AI år 2018.

**DE SENASTE** åren har det som heter generativ AI kommit. Det innebär att i stället för att människor instruerar AI om vad den ska lära sig, får AI själv hitta logiken i en stor mängd material. Det kan vara språk, texter eller bilder. AI får på så sätt ”lära sig själv” hur saker hänger ihop, något som inneburit en snabbare och mer avancerad utveckling.

– Många har blivit tagna på sängen. Jag får inte tekniksvindel så ofta, men det fick jag i slutet av



# Artificiell intelligens



## Ordförklaring

**AI:** En förkortning för artificiell intelligens. Ett samlingsnamn för en rad olika tekniker som försöker få datorprogram att fungera mer likt en människa. Finns på webbplatser, i mobiltelefoner och i många andra system.

**Generativ AI:** Ett AI-verktyg som kan skapa (generera) något nytt, till exempel text, ljud eller bild. Är tränad på en enorm mängd data.

**ChatGPT:** En populär tjänst som kan leverera texter.

**Dall-E:** En populär tjänst som kan leverera bilder.

KÄLLA: Internetstiftelsen, internetkunskap.se

Elin Häggberg har figurerat på många arenor utifrån sin kunskap. Bilder från medverkan hos Internetstiftelsen och i SVT.



ILLUSTRATION: GETTY IMAGES

►► 2022. Då kände jag att vi kom in i ett nytt skede, att det började finnas en "digital hjärna", säger Elin Häggberg.

Genom tjänsten ChatGPT fick gemene man för första gången direkt tillgång till den nya tekniken. I dag är det många som tar hjälp av den för att till exempel sammanställa stora mängder data, kontrollera analysvar från sjuktester eller skriva texter.

**ELIN KOPPLAR** utvecklingen till språkets roll, att det är genom språket som vi formar världen och vår verklighet.

AI kan bara utgå från det språk och de texter som den får del av. Det har också inneburit att det AI levererar ofta tenderar att sprida systematiska fel.

– Världen har blivit chockad över att det nu inte går att genomskåda om det är AI eller människor som skapat bilder, musik, poesi och andra texter. Det går att tala om en existentiell tekniksvindel. Det är faktiskt så att

*"AI kan inte tänka eller känna som en människa. Vår livs-erfarenhet finns inte hos AI."*

forskarna själva inte riktigt förstår hur AI kommer fram till de resultat som den gör.

**Vad blir kvar av oss människor, när AI kan skapa allt det vi trodde var unikt mänskligt, ja till och med bli en digital partner?**

– AI väcker helt klart nytt liv i existentiella frågor och det är utmanande för alla. Det behöver vi ta på allvar, och där kan kyrkan spela en viktig roll, säger Elin Häggberg.

– Hur är en god människa? Vad är ett gott liv? Vad är värt att eftersträva i livet? Det är frågor som kyrkan alltid varit bra på att lyfta, och därför borde den se till att vara en röst för sina perspektiv i samhällsdebatten och ännu tydligare erbjuda en arena för dessa frågor.

Elin menar att kyrkans fokus på det mänskliga, det djupa, det andliga, blir ännu viktigare. Att den ska våga ge perspektiv på hur tekniken ska utvecklas och användas, utifrån Bibeln och dess syn på mänskliga rättigheter, omsorg och allas lika värde.

– Det finns en risk att vi tillskriver AI mänsk-





FOTO: ULLA-CARIN EKBLÖM

## AI och Gud – vart är vi på väg?



Vi ställde frågan till Antje Jackelén, präst, ärkebiskop emerita och senior rådgivare vid Lunds universitet.

**V**I HAR ALLTID ställt de stora frågorna. Vad är meningen? Duger jag? Är jag älskad? Vart är världen på väg? Vad händer efter döden? AI:s intåg ändrar inte det. AI betar sig som om den var bildad på riktigt, men är bara utbildad på det som människor har producerat. Människan är skapad till Guds avbild, AI till människans avbild, åtminstone än så länge. Ska vi då omfamna AI eller få panik?

**”Människan är skapad till Guds avbild, AI till människans.”**

Det rimliga svaret ligger mitt emellan. Ett reflekerat omfamnande är naivt och socialt ansvarslöst. Panik är ingen bra rådgivare. Den leder till oöverlagda handlingar eller apati.

**AI FÖRÄNDRAR** vår syn på kunskap, arbete, personlighet, ansvar, kommunikation och integritet. Den skakar om arbetsmarknaden så att social oro kan uppstå. Alla samhällssektorer måste samverka om utvecklingen ska leda till ett gott samhälle för alla.

Kyrkan är viktig i detta. Här ställs de stora frågorna. Svaren söks inte bara i makt, pengar, juridik och administration, utan också i de kulturella, filosofiska och

andliga källorna. Där har mänskligheten hämtat orientering i många sekler. Välkommen att vara med!  
ANTJE JACKELÉN



liga egenskaper, men det är ett system, en härmapa. AI kan inte tänka eller känna som en människa. Vår livserfarenhet finns inte hos AI.

– När en konstnär använder sina olika uttryck, ställer frågor, utvecklar sitt skapande, är det något mer än enbart resultatet. AI kan bara härma genom att gissa vad som är det mest sannolika som ska komma närmast i en text, bild eller musikstycke.

**ELIN FRAMHÅLLER** att vi ofta får för oss att vi ska låta AI göra det vi är bäst på, men att det är bättre att låta AI göra det vi är sämst på. Det där monotona, inte alltid så roliga.

– Det är dumt att tänka att AI ska ersätta där vi allra mest har behov av en annan människa. Samtidigt kan kanske AI fylla behov där det inte finns människor, bli någon som alltid kan lyssna, inte dömer eller har förutfattade meningar. Som är där bara för dig.

Elin förstår att många kan känna en rädsla och få en dystopisk känsla inför framtiden med tanke på den teknikvåg som går över världen.

– Det viktigaste vi kan göra är att lära oss om AI och prata om hur vi vill att framtiden ska se ut. Genom vårt agerande skickar vi signaler både till företag och politiker om hur vi vill ha det.

– Nu har vi chans att påverka vilken framtid vi vill ha. ■

I sin hemmastudio har Elin många möjligheter att skapa innehåll, alltid med fokus på hög kvalitet.

## Ställ upp i kyrkovalet 2025

Vill du vara med och göra skillnad i Svenska kyrkan? Då kan du ställa upp som kandidat i nästa kyrkoval, som hålls den 21 september 2025.

Svenska kyrkan är en demokratisk folkkyrka, som är beroende av människors engagemang. Som medlem är du med och bidrar till gemenskap och sammanhang för dig själv och för andra. Det sker till exempel genom gudstjänster och barn- och ungdomsverksamhet. Du bidrar också till att bevara vårt gemensamma kulturarv och du stödjer kyrkans sociala arbete.

Ett ytterligare sätt att göra skillnad på är att ställa upp som kandidat i kyrkovalet. Det innebär att du, tillsammans med tusentals andra, är beredd att vara med och bestämma i Svenska kyrkan de kommande fyra åren.

### Så ställer du upp

- Du kan ansluta dig till en nomineringsgrupp som redan är aktiv.
- Du kan skapa en ny nomineringsgrupp tillsammans med människor som vill arbeta med samma saker som du.
- Ansökan om att bilda en ny nomineringsgrupp måste ske senast den 15 april 2025.

➤ LÄS MER på [svenskakyrkan.se/kyrkoval/stall-upp](https://svenskakyrkan.se/kyrkoval/stall-upp)

FOTO: ANGELA COLLIN



Tre träffar:  
*Shalom inshallah,  
fred om Gud vill*

19 september, 17 oktober och 2 december klockan 19–20.30 i Nikolai församlingshem, Vasagatan 14. Anmälan. Gästtalare: Marina Balado, Angela Collin m.fl.

## Temakvällar: Hopp och fred i Israel och Palestina

I våras arrangerade Svenska kyrkan och Sensus en helt ny studiecirkel i Örebro om fred i Israel och Palestina. Intresset var stort. Därför följs nu studiecirkeln upp under tre temakvällar med samma ämne.

– Många förfaras av händelseutvecklingen i Israel och Palestina och vill samtala för att förstå situationen och möjligheten till fred, säger Åsa Nausner från Svenska kyrkan. Studiecirkeln är ett bra exempel på att det går – och att det också är viktigt – att prata om denna komplicerade konflikt.



Åsa Nausner.

Studiecirkeln hette *Shalom inshallah, fred om Gud vill*.

– Ett namn som visar att det handlar

om båda perspektiven. ”Shalom” är det hebreiska ordet för fred. ”Inshallah” är arabiska för ”om Gud vill”. Det står för den längtan efter fred som finns hos många muslimer, judar och kristna i Israel och Palestina. *Shalom inshallah* är också titeln på en bok som skildrar människor som på olika sätt verkar för en hållbar fred och försoning i det heliga landet, säger Åsa Nausner.

Varför gör Svenska kyrkan det här?

– För att vi möter många människor som är frustrerade och förfärade över kriget. Att få träffas, lära sig mer och tala med andra, det skapar hopp i det som för många känns som en hopplös situation.

CECILIA ANDERSSON

➤ LÄS MER och anmäl dig på [svenskakyrkan.se/orebro/nyheter/temakvallar-om-fred](https://svenskakyrkan.se/orebro/nyheter/temakvallar-om-fred)

FOTO: CATHRINE GUSTAVSSON



Långbro församlingshem, valdagen 2021.

## Fynda på barnloppis

VÄLKOMMEN ATT fynda barnkläder, leksaker, böcker och andra barnrelaterade saker på Kvast-Johannas barnloppis lördagen den 21 september kl 10–12.30 i Adolfsbergs kyrka. Caféet, Regnbågslekparken och Mormor Mus Bibelotek har också



öppet. Bordshyror och överskottet från caféet går till insamlingen *Världens barn*.

➤ LÄS MER på [svenskakyrkan.se/orebro/nyheter/barnloppis-i-adolfsberg](https://svenskakyrkan.se/orebro/nyheter/barnloppis-i-adolfsberg)



# Konfa: Snart startar alla grupper

Född 2010? I höst startar församlingarna i Örebro pastorat elva nya konfagrupper över hela stan med olika teman och inriktningar och på olika veckodagar.

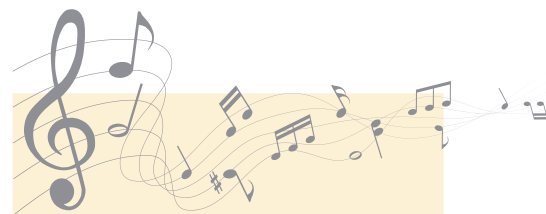
Många grupper startar i september, några senare i år. Och det går fortfarande att anmäla sig! Nyfiken? Det borde du vara. Allt fler vill konfirmera sig hos Svenska kyrkan i Örebro och konfirmanderna är jättenöjda.

På webben kan du anmäla dig och se

bilder och film från den stora "Inte som du tror"-festen 24 maj vid S:t Nicolai kyrka, med Lisa Ajax på scen. Årets fest satte nytt publikrekord: 400 ungdomar kom för att mingla, äta grillat, testa aktiviteter och lyssna på musik. Konfa är inte som du tror!



➤ LÄS MER och anmäl dig på [svenskakyrkan.se/orebro/konfirmand](https://svenskakyrkan.se/orebro/konfirmand)



## Kom med och sjung i kör

I SVENSKA kyrkans alla körer runt om i Sverige finns omkring 100 000 sångare. Vill du också vara med och sjunga?

I Örebro finns allt från Må Bra-kören till körer för den med hög musikalisk kunskap.

➤ LÄS MER och hitta en kör som passar dig på [svenskakyrkan.se/orebro/musik](https://svenskakyrkan.se/orebro/musik)

# 100 år

## Sångförbund firar med jubel och sång

KYRKOSÅNGSFÖRBUNDET i Strängnäs stift fyller 100 år. Det bildades i Örebro och firar sitt jubileum här i stan under helgen 11–13 oktober.

Det blir jubileumskonsert lördagen den 12 oktober klockan 18 och festhögmässa söndagen den 13 oktober klockan 10. Båda samlingarna hålls i Olaus Petri kyrka.

Medverkar gör drygt 100 körsångare, biskop Johan Dalman samt gästdirigent Florian Benfer.

➤ LÄS MER på [svenskakyrkan.se/orebro/konserter-i-olaus-petri](https://svenskakyrkan.se/orebro/konserter-i-olaus-petri)

## Abba-tema på konsert i S:t Mikael's kyrka

VÄLKOMMEN PÅ konsert med Abba-tema i S:t Mikael's kyrka fredagen den 8 november klockan 19. Medverkar gör Må Bra-kören och ungdomskören MichelAngelo, under ledning av Anna Stark, samt Mikael's kyrkokör, under ledning av Christian Wallentin. Fri entré.

➤ LÄS MER på [svenskakyrkan.se/orebro/nyheter/abba-konsert-i-mikael](https://svenskakyrkan.se/orebro/nyheter/abba-konsert-i-mikael)



Den stora "Inte som du tror"-festen satte nytt publikrekord i våras.

FOTO: ULLA-CARINEBLOM

## Fira livets fest – oavsett ålder

Barn, ungdom eller vuxen – dopet är en fest för livet och en tradition som är lika fin, oavsett ålder på den som döps. Välkommen på drop-in-dop eller boka en egen doptid.

➤ LÄS MER på [svenskakyrkan.se/orebro/dop](https://svenskakyrkan.se/orebro/dop)

### Drop-in-dop

Lördag 28 september  
kl 10-14, S:t Mikael's kyrka

Lördag 5 oktober  
kl 11-14,  
Adolfsbergs kyrka

Lördag 19 oktober  
kl 10-14,  
Alby kyrka



FOTO: JESPER WAHLSTRÖM/IKON

## Viktigt uppdrag på USÖ

Prästen Mattias Falk på Sjukhuskyrkan har tät kontakt med personal på olika avdelningar på sjukhuset. Här i samtal med undersköterskan Emma Fahlström på Neuroavdelningen på USÖ.



### Prästens viktiga tystnadsplikt

Läs mer på  
[svenskakyrkan.se/  
samtalsstod/  
tystnadsplikt](https://svenskakyrkan.se/samtalsstod/tystnadsplikt)





## Samtal i fokus för Sjukhuskyrkan

# ”Det studsar mellan glädje och sorg”

De finns där för att hjälpa till att bära sorg, smärta och svåra frågor när livet plötsligt tränger på, när tillvaron sviktar.

– Att ha någon som lyssnar kan vara som läkande medicin, konstaterar Mattias Falk, präst vid Sjukhuskyrkan i Örebro.

TEXT: MARIA WIDAR FOTO: ULLA-CARIN EKBLÖM

**S**JUKHUSKYRKAN FINNS mitt i Universitetssjukhuset i Örebro, och samtidigt lite avskilt, en trappa ner i M-husets stora, ljusa glasentré. Den erbjuder samtal och (det kyrkan kallar) själavård för patienter, närstående och personal på USÖ.

På sjukhuskyrkan arbetar i dag Mattias Falk, präst i Svenska kyrkan, och Jonas Lundkvist, pastor i Eumeniakyrkan,

tillsammans med Sofia Ottosson, musiker, samt en diakon. Sjukhuskyrkan är ett samarbete mellan Svenska kyrkan och frikyrkor i Örebro. På sjukhuset finns även en muslimsk koordinator.

– Präst, pastor, diakon eller musiker spelar ingen roll. Vi är alla sjukhus-själavårdare som möter människor i samtal, säger Mattias Falk, sjukhuspräst.

Uppdragen kan handla om så mycket: Ett akut samtal mitt



## Viktigt uppdrag på USÖ



Sjukhuskyrkan finns i M-huset på USÖ.



Tystnadsplikten skapar utrymme att pröva sina tankar, säger Jonas Lundkvist, pastor.



Sjukhuskyrkan finns för både patienter, anhöriga och personal på USÖ, berättar Mattias Falk, präst.

► i krisen, när tiden plötsligt är utmätt eller en respirator ska stängas av. Det kan också vara att finnas där för en patient som har överlevt cancer och kämpar med en rädsla och oro efteråt.

– Alla kan behöva stöd när ens identitet och tillvaro är på svaj, säger Mattias Falk.

**ATTFÅ** vara ett stöd mitt i sorgen, tvivlet och frågorna är både stort och fint konstaterar Jonas och Mattias.

– Jag blev uppringd till en avdelning för ett tag sedan. En familj hade fått beskedet att mannen inte hade långt kvar. Innan han dog bad han mig att fortsätta samtalen med hans fru, vilket jag har

### Samtalsgrupper för dig i sorg

Svenska kyrkan i Örebro erbjuder flera olika stöd- och samtalsgrupper för dig i sorg. Det finns grupper för barn och unga, för dig mitt i livet, för dig som mist en livspartner och för dig som förlorat någon i suicid.

Flera av grupperna arrangeras tillsammans med Sjukhuskyrkan, Universitetssjukhuset och Region Örebro län.

► LÄS MER på [svenskakyrkan.se/orebro/nar-nagon-dor](https://svenskakyrkan.se/orebro/nar-nagon-dor)

gjort. Och i dag, om några timmar, ska jag ha hand om hans begravning, berättar Jonas Lundkvist.

Det är en fin roll att ha, att få vara ett stöd för andra, konstaterar de båda två.

– Det är en roll som skapar utrymme. Vi har ingen agenda från vår sida mer än att bära din sorg, din smärta och dina frågor en stund, så att du kan stå ut med dem, säger Jonas.

– Jag minns en patient med ångest och oro som jag hade ett samtal med. När jag kom tillbaka dagen därpå berättade sköterskan att patienten hade sovitt bättre än någonsin. Att få dela sin livsberättelse och ha någon som lyssnar är verkligen som läkande medicin, säger Mattias.





Under våren startade Sjukhuskyrkan en kör för anställda. Målet är att låta musiken fungera som friskvård. Kören leds av musikern Sofia Ottosson (lilla bilden), och träffas en gång i veckan. Några som varit med är Cecilia Öman och Maria Hindenborg.



I alla samtal utgår de från den tystnadsplikt som gäller för präster, för pastorer och för diakoner.

– Det är en tillgång, det skapar utrymme för att säga saker man annars inte vågar. Du får pröva dina tankar, förklarar Jonas.

Tystnadsplikten innebär bland annat att de inte läser patienternas journaler och inte heller skriver några egna. Att få sätta ord på saker och veta att det stannar i rummet gör stor skillnad. De existentiella frågorna – som meningen med livet och livets slut – blir också närvarande.

– För oss handlar det inte om att servera teologiska svar. Många gånger sitter vi bara tysta och lyssnar, menar Mattias.

Förutom enskilda samtal med patienter möter Sjukhuskyr-

kan också människor i sorgegrupper. Grupperna kan vara öppna för barn och unga, kopplade till palliativa avdelningen eller speciellt för efterlevande i suicidfäll. Här samarbetar man brett med personal från regionen.

**PERSONALEN PÅ USÖ** har också hjälp av Sjukhuskyrkan. Dels har anställda möjlighet att i enskilda samtal dela sina upplevelser, dels bjuds det in till föreläsningar.

– Vi håller flera olika utbildningar. Det kan röra sig om sorgearbete, om mötet med döden och om kulturförståelse, berättar Mattias.

– Egentligen är vårt arbete, med samtal och själavård, rätt odramatiskt. Det studsar ofta mellan glädje och sorg, skrott och gråt, existentiella frågor och praktiska saker. Allt blandas. ■

## Vadå själavård?

Själavård är kyrkans omsorg om hela människans inre hälsa – den andliga, existentiella och psykiska. Själavård kan ske på olika sätt. Ofta är det genom ett samtal mellan en enskild person och en präst eller diakon.

## Röster från USÖ: Därför behövs Sjukhuskyrkan



**Stella Cizinsky, chef för verksamhetsområde hjärt-lungmedicin och klinisk fysiologi:**

– Jag föreslår ofta en kontakt med Sjukhuskyrkan i stunder av sorg och när existentiella frågor inte får tillräckligt stor plats i vården. Vi har haft representanter för Sjukhuskyrkan vid våra utbildningsdagar, där de har pratat om vikten av den mänskliga kontakten, de djupare frågorna, stillheten och tystnaden.

– Min övertygelse är att andliga frågor behöver få större plats i sjukvård och samhälle.



**Birgitta Martinsson, enhetschef Neuroavdelningen, avd 96:**

– Sjukhuskyrkan bidrar med trygghet, och är ett viktigt stöd och en avlastande funktion både för patienter, anhöriga och personal. De som jobbar där har tid att finnas hos patienten för att lyssna till existentiella frågor och funderingar, och de räds inte den typen av samtal.

– De finns som stöd vid dödsbädden, agerar samtalsstöd till personal och i enskilda samtal. De har blivit ombedda att dela nattvard enskilt till patienter med svår sjukdom. De finns helt enkelt där, lyssnar och är nära.

FOTO: MARIA BERGMAN/REGION ÖREBRO LÄN

FOTO: PRIVAT



## Så hamnade Långbro kyrka vid Karlslund

**VID MITTEN AV 1100-TALET** fanns bara en församling i det vi i dag kallar Örebro. Då var det ren landsbygd och församlingen hette Långbro. Gudstjänsterna firades i en vit liten stenkyrka som låg ungefär mitt emellan nuvarande Långbrotorg och Olaus Petri kyrka. Församlingens yta täckte hela nuvarande norra Örebro, från Norrby och ungefär till Bista och Örnro.

Med tiden växte staden Örebro. En ny kyrka byggdes: S:t Nicolai kyrka. Den blev allt viktigare. På 1500-talet revs Långbro kyrka. Alla gudstjänster firades i S:t Nicolai kyrka.

Örebro fortsatte att växa. Allt fler bosatte sig i Långbro församling, alltså på norr och väster. Men gudstjänsterna fortsatte att firas i S:t Nicolai kyrka. På 1890-talet räckte inte kyrkan till längre. Långbro församling beslöt att bygga eget.

**MEN VAR** skulle kyrkan ligga? Skulle den ligga där den gamla kyrkan från 1100-talet legat? Skulle den ligga på väster där det vuxit upp många hus? Eller skulle den ligga mitt i församlingen, närmare Karlslunds herrgård, där många lantarbetare bodde som behövde få närmare till sin kyrka?

I dag vet vi hur det gick. Långbro kyrka hamnade nästan granne med Karlslunds herrgård. Kanske hade herrgårdens inflytelserika ägare Theodor Dieden ett finger med i spelet. År 1901 invigdes Långbro kyrka.

Under 1900-talet förändrades indelningen av Långbro församling. Det ursprungliga området delas i dag med Olaus Petri och Mikael's församlingar.



ERIK LINDSTRAND

## Tävla och vinn 2 biobiljetter!

*Tävling!*

Vart fjärde år är det kyrkoval i Svenska kyrkan, och nästa år är det dags igen. Svenska kyrkan är en folkkyrka, som är beroende av människors engagemang. Nu är det dags för den som vill vara med och kandidera i valet att anmäla sig. När hålls kyrkovalet 2025?

1. Lördagen den 16 augusti
- X. Söndagen den 21 september
2. Måndagen den 20 oktober

Skicka in ditt svar **senast 1 oktober** märkt "Tävling 3" samt namn och adress till [orebro.mittlivet@svenskakyrkan.se](mailto:orebro.mittlivet@svenskakyrkan.se) eller *Örebro – Mitt i livet*, Svenska kyrkan, Storgatan 27, 703 63 Örebro. Vi utser tre vinnare som får två biobiljetter var. Lycka till!

### Grattis förra numrets vinnare!

**RÄTT SVAR** på tävlingen i förra numret var X) 2012. Det var året då Örebro Pride (numera Nerike Pride) startade. Svenska kyrkan i Örebro har varit självklar deltagare sedan starten. 170 svar kom in denna gång.

**VANN** två biobiljetter var gjorde **Gunay Adigozalova, Ebbe Roxäng och Ingrid Åkerblom**. Grattis!





## Därför provdras gravstenar

**MED JÄMNA** mellanrum kontrollerar kyrkogårdsförvaltningens personal så att alla gravstenar som är minst 30 centimeter höga står säkert. Det är för att minska risken för att en gravsten faller och skadar någon person.

– Säkerheten är en viktig aspekt på våra kyrkogårdar. Ingen ska riskera att skadas på grund av att en gravsten inte står stabil, säger Daniel Kullman, chef för kyrkogårdsförvaltningen i Svenska kyrkan Örebro pastorat.



Daniel Kullman.

**VIDEN** provdragning måste gravstenen klara en belastning på 35 kilo. I annat fall läggs gravstenen ner och gravrättsinnehavaren får information om det.

Det är sedan gravrättsinnehavaren som ansvarar för att gravstenen reses upp och står säkert igen. Det kan ske på olika sätt. Det går att göra arbetet själv, det går att boka arbetet via ett stenhuggeri eller det går att boka arbetet via kyrkogårdsförvaltningen. Eventuella kostnader får gravrättsinnehavaren betala.

Kontrollerna, som sker ungefär vart femte år, görs under sommarsäsongen när vädret är lämpligt.

CATHRINE GUSTAVSSON



FOTO: CATHRINE GUSTAVSSON

➤ **SÅ PROVDRAS EN GRAVSTEN.** Vill du se hur en provdragning går till? Se kort informationsfilm på [svenskakyrkan.se/orebro/provdra-gravsten](https://svenskakyrkan.se/orebro/provdra-gravsten)



Det blev många varma möten under ljusutdelningen 2023.

FOTO: ULLA-CARINEBLOM

## Allhelgona: 10 000 ljus delas ut även i år

Förra året fick över 10 000 personer ett ljus och en enkel hälsning i allhelgona-tid från Svenska kyrkan i Örebro. Det blev mycket uppskattat. Nu gör Svenska kyrkan en repris och delar ut 10 000 ljus i år igen.

– Allhelgonatiden väcker många känslor. Vi påminns om de personer som lämnat oss, säger prästen Moni Höglund.

Under flera år har Svenska kyrkan i Örebro delat ut ljus till besökare i kyrkor och på kyrkogårdar under allhelgonaveckan. Förra året gjordes en större satsning, med målet att nå 10 000 personer. Det lyckades med råge!

Medarbetare från Svenska kyrkan mötte människor runt om i vår

stad och vår bygd: Vid resecentrum, på gator och torg, i samband med konserten Stad i ljus, samt vid kyrkor och kyrkogårdar. Det var snabba möten, med många tacksamma kommentarer.

– Vi märkte att den enkla, konkreta gåvan betydde mycket för så många. Den blev verkligen en hälsning från Svenska kyrkan: Du är inte ensam i sorgen och saknaden, säger Moni Höglund.

Därför kommer Svenska kyrkan i Örebro även i år att finnas runt om i vårt område för att dela ut ljus under allhelgonaveckan. Även i år är målet att möta 10 000 personer med en ljusgåva och en hälsning: Du är inte ensam i sorgen.

CATHRINE GUSTAVSSON

➤ LÄS MER på [svenskakyrkan.se/orebro/allhelgona](https://svenskakyrkan.se/orebro/allhelgona)



Moni Höglund.

"Jag vill också ha ett ljus"

Reaktioner vid förra årets utdelning.

"Ljus behövs i dag"

"Det ska jag tända för att minnas min farfar"

# Vadå ”blåljuspräst” på helgerna?

*”Blåljusfunktionernas personal behöver inte fundera över vem de ska ringa.”*

Kalle Bengtz, präst i Svenska kyrkan

*Medlem i Svenska kyrkan?*

Du bidrar till att blåljuspersonal enkelt kan nå en präst under helgen.



FOTO: ULLA-CARIN EKBLÖM

**FEM FRÅGOR** till Kalle Bengtz, en av Svenska kyrkans präster i Örebro som är med i kyrkans beredskapsarbete på helgerna.

**Vad innebär det att vara ”blåljuspräst”?**

– Det betyder att under helgerna finns ett speciellt jourtelefonnummer där blåljusfunktionerna i Örebro – det vill säga polisen, sjukvården på USÖ och räddningstjänsten – alltid kan komma i kontakt med en präst. Det är ett nytt sätt som innebär att vi präster här i Örebro blir mer tillgängliga och enklare att nå. Blåljusfunktionernas personal behöver inte fundera över vem de ska ringa.

**Varför behövs detta?**

– Som präst i Svenska kyrkan står vi självklart alltid till allmänhetens förfogande. Även tidigare har polis, sjukvård och räddningstjänst hört av sig, och präster eller andra från Svenska kyrkan har bidragit med sin tid och kompetens när det har behövts. Helgberedskap blir en förlängning av det vi redan gör, på ett organiserat sätt.

**Vad får den präst göra som blir uppripgd?**

– Det är olika. Det kan vara att följa med ut på svåra olyckor, berätta om dödsfall eller finnas med i samband med andra kriser.

**Har du själv blivit uppripgd?**

– Ja, vid flera tillfällen. Det har handlat om att stötta människor på olika sätt i svåra situationer i deras liv. Visst har det varit utmanande, men samtidigt är det en meningsfull del i mitt arbete som präst, att finnas som stöd.

**Vad kostar det?**

– Det kostar inget för blåljusfunktionerna att ringa oss. Det är ett sätt på vilket Svenska kyrkan i Örebro erbjuder stöd till viktiga samhällsfunktioner och något som alla som finns här kan beröras av.

CATHRINE GUSTAVSSON